

Vastuvõtmise kuupäev : 30/07/2024

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-373/24 - 1

Kohtuasi C-373/24 [Ramavić]i

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

24. mai 2024

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Općinski sud u Puli-Pola (Puli-Pola esimese astme kohus,
Horvaatia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

3. mai 2024

Kaebaja:

NI

Vastustaja:

Horvaatia Vabariik, keda esindab Općinsko državno odvjetništvo u
Rijeci (Rijeka rajooniprokuratuur)

HORVAATIA VABARIIK

OPĆINSKI SUD U PULI-POLA (PULI-POLA ESIMESE ASTME KOHUS)

[...]

Euroopa Liidu Kohus

[...]

i Käesoleval kohtuasjal on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetlusosalise tegelikule nimele.

Kohtuasi: Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artikli 267 alusel Euroopa Liidu Kohtule esitatud eelotsusetaotlus liidu õiguse tõlgendamise kohta

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Općinski sud u Puli-Pola (Puli-Pola esimese astme kohus)

[...]

Kaebaja:

NI

Vastustaja:

Horvaatia Vabariik,

mida esindab Općinsko državno odvjetništvo u Rijeci (Rijeka rajooniprokuratuur).

Općinski sud u Puli-Pola (Puli-Pola esimese astme kohus) kui liikmesriigi kohus esitab Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse, mis puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/88/EÜ (tööaja korralduse teatavate aspektide kohta) artikli 1 lõike 3 ning artikli 2 lõigete 1 ja 2 ning nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiivi 89/391/EMÜ (töötajate tööohutuse ja töötervishoiu parandamise meetmete kehtestamise kohta) tõlgendamist.

Eelotsusetaotluse esitanud kohus esitab Euroopa Kohtule järgmised küsimused:

1. Kas kaebaja prokuröri ametikoht (rajooniprokuröri asetäitja / rajooniprokurör) kuulub direktiivi 2003/88/EÜ artikli 1 lõikes 3 koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 31 sätestatud mõiste „töötaja“ alla, st kas kõigi prokuratuuri töötajate suhtes kohaldatavate samade töötingimuste kontekstis võib prokuratuuri ametnik olla töötaja?

2. Kas direktiivi 89/391/EMÜ artiklit 2, millele viitab direktiivi 2003/88/EÜ artikli 1 lõige 3, tuleb tõlgendada nii, et see lubab liikmesriikidel jätta prokuratuuri ametnikud (rajooniprokuröride asetäitjad / rajooniprokurörid) selle direktiivi ülevõtmist tagavate sätete, sealhulgas direktiivi 2003/88/EÜ artikli 2 lõigete 1 ja 2, mis määratlevad töö- ja puhkeaja, kohaldamisest välja?

3. a) Juhul, kui vastus esimesele küsimusele on jaatav ja teisele küsimusele eitav, siis tekib küsimus Euroopa Kohtule – kas direktiivi 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavaid aspekte käsitlevate sätete (eelkõige artikli 2 lõige 1 ja teised lõiked) puhul tuleb prokuratuuri ametnike passiivset valveaega pidada tööajaks, arvestades piiranguid, mis on prokuratuuri ametnikule passiivse valveaja jooksul pandud seoses kohustuste ja ülesannetega, mida ametnik täidab passiivse valveaja

jooksul vastavalt Horvaatia Vabariigi riikliku prokuratuuri 13. oktoobri 2011. aasta üldistele juhiste valveaja kohta (Opća uputa Državnog odvjetništva Republike Hrvatske o radu službe dežurstva) nr 0-8/11-1, muudetud 12. oktoobril 2012, ja kooskõlas kriminaalmenetluse seadustikuga (Zakon o kaznenom postupku) (*Narodne novine* nr 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19, 80/22 ja 36/24), mille kohaselt on prokuratuuri ametnikul kui töötajal oluliselt piiratud tegelemine muude tegevustega, hoolimata sellest, et nimetatud üldiste juhiste järgi on tööandja kohustatud võimaldama töötajale passiivse valvekorra ülesannete täitmist oma kodus?

3. b) Juhul, kui vastus esimesele küsimusele on jaatav ja teisele küsimusele eitav, siis tekib küsimus Euroopa Kohtule – kas direktiivi 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavaid aspekte käsitlevate sätete (eelkõige artikli 2 lõige 1 jt) järgi tuleb prokuratuuri ametnike aktiivset valveaega lugeda tööajaks, arvestades ametikohustusi ja ülesandeid, mida prokuratuuri ametnik täidab aktiivse valvekorra ajal vastavalt Horvaatia Vabariigi riikliku prokuratuuri 13. oktoobri 2011. aasta üldistele juhiste valveaja kohta (Opća uputa Državnog odvjetništva Republike Hrvatske o radu službe dežurstva) nr 0-8/11-1, muudetud 12. oktoobril 2012, ja kooskõlas kriminaalmenetluse seadustikuga (Zakon o kaznenom postupku) (*Narodne novine* nr 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19, 80/22 ja 36/24), mille kohaselt prokuratuuri ametnik täidab aktiivse valvekorra ülesandeid tavapärases töökohas või muus tööandja poolt kindlaks määratud kohas (inspekteerimine jms)?

PÕHJENDAV OSA:

Općinski sud u Puli-Pola (Puli-Pola esimese astme kohus) palub Euroopa Kohtul tõlgendada direktiivi 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavate aspektide kohta (artikli 1 lõige 3 ja artikli 2 lõiked 1 ja 2) koostoimes direktiivi 89/391/EMÜ artikli 2 lõikega 2 seoses prokuröridega, kes peavad lisaks oma tavapärasele tööle täitma aktiivset ja passiivset valvekohustust kohtueelses (kriminaal)menetluses väljaspool tööaega.

I. Põhikohtuasja ese ja olulised faktid:

Kaebaja on Općinsko državno odvjetništvo u Puli-Pola (Puli-Pola rajooniprokuratuuri) prokuröri asetäitja.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (Horvaatia Vabariigi riiklik prokuratuur) on prokuratuuriseaduse (Zakon o državnom odvjetništvu, *Narodne novine* nr 67/18 ja 21/22) § 3 kohaselt iseseisev ja sõltumatu asutus, mis on volitatud ja kohustatud võtma meetmeid kuritegude ja muude süütegude toimepanijate vastu, võtma õiguslikke meetmeid Horvaatia Vabariigi vara kaitsmiseks ning võtma õiguslikke meetmeid Horvaatia Vabariigi põhiseaduse (Ustav Republike Hrvatske) ja seaduste kaitsmiseks.

Seaduse §-s 12 on sätestatud, et kogu Horvaatia Vabariigi territooriumil luuakse Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (Horvaatia Vabariigi riiklik prokuratuur) ning et Horvaatia Vabariigis asutatakse rajooni- ja maakonnaprokuratuurid.

Rajooniprokuratuurid alluvad maakonnaprokuratuuridele ning maakonna- ja eriprokuratuurid alluvad Državno odvjetništvo Republike Hrvatskele (Horvaatia Vabariigi riiklikule prokuratuurile).

Općinsko državno odvjetništvo u Puli-Pola (Puli-Pola rajooniprokuratuur), kus kaebaja töötab, tegeleb esimese astme kohtute ja avalik-õiguslike asutustega vastavalt prokuratuuriseaduse (Zakon o državnom odvjetništvu) § 29 lõike 1 sätetele. Kuna kaebaja töötab Općinsko državno odvjetništvo u Puli-Pola (Puli-Pola rajooniprokuratuuri) uurimisosakonnas, osaleb ta kriminaalasjades, milles süüdistatakse kurjategijaid *ex officio* või taotluse alusel, ning vääртеomenetlustes vastavalt seaduses sätestatud volitustele.

Kaebaja täidab oma ametikohal tööülesandeid täistööajaga 40 tundi nädalas, esmaspäevast reedeni kell 8.00–16.00.

Oma tööajal ja pärast prokuratuuri tavapärase tööaja lõppu, iganädalastel puhkepäevadel (laupäevadel ja pühapäevadel) ning seadusega määratletud riigipühadel ja töövabadel päevadel täidab kaebuse esitaja vastavalt prokuratuuri töökorra (Poslovnik državnog odvjetništva, *Narodne novine* nr 5/2014 ja 123/2015) artiklile 52 ka oma tööga seotud täiendavaid ülesandeid valvekorra vormis. Seega täidab kaebaja ülesandeid kas 24 tundi järjest või 2–4 päeva jooksul pidevalt 24 tundi ööpäevas. Eespool nimetatud valvekorra ajal teostab kaebaja kohtueelses (kriminaal)menetluses mittekiireloomulisi tegevusi nn passiivse ja aktiivse valveaja vormis.

„Passiivse“ valvekohustuse täitmine prokuratuuris on vastavalt prokuratuuri töökorra (Poslovnik državnog odvjetništva) artikli 52 lõike 1 punktile 3 ja alates 27. märtsist 2015 ka vastavalt kohtunike, prokuröride ja prokuröri asetäitjate valvekorra tasustamise eeskirja (Pravilnik o naknadama za dežurstva sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, *Narodne novine* number 35/2015) artikli 2 lõikele 3 korraldatud nii, et prokuratuuri asukohas on ette nähtud prokuröri asetäitja kohustuslik kohalolek.

Üldistes juhistes valveaja kohta (Opća uputa o radu službe dežurstva) nr 0-8/11-1, 13. oktoober 2011, mille võttis vastu Kolegij Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (Horvaatia Vabariigi riikliku prokuratuuri kolleegium) ja mida on muudetud otsustega 24. augustist 2011 nr 0-8/11 ja 12. oktoobrist 2012 nr 0-8/11-2, eelkõige otsus nr 0-8/11, 24. august 2011, punkti A. 2 alapunktis b on sätestatud, et Osijek, Rijeka, Spliti, Bjelovari, Gospići, Pula, Pazini, Koprivnica, Vinkovce ja Zlatari rajooniprokuratuuride [prokurörid] peavad olema valveajal „alalises valmisolekus kodus või elukohas“.

Županijsko državno odvjetništvo u Puli-Pola (Puli-Pola maakonnaprokuratuuri) 10. aprilli 2015. aasta otsuses nr 0-8/11-14 täpsustati, et Općinsko državno odvjetništvo u Puli-Pola (Puli-Pola rajooniprokuratuuri), st tollase Stalna služba u Pazinu (Pazini allüksuse) [prokurörid] peavad olema valves alates tööaja lõpust kuni järgmise päeva tööaja alguseni, iganädalastel puhkepäevadel, töövälisel ajal ja riigipühadel „pidevas valmisolekus kodus või elukohas (passiivne valveaeg)“ kogu tollase Općinsko državno odvjetništvo u Puli-Pola (Puli-Pola rajooniprokuratuuri), st Istra maakonna territooriumil.

Sellest tulenevalt täidab kaebaja valveaja graafikus sätestatud päevadel pärast tavapäraselt tööaega oma tööülesandeid selliselt, et ta on kohustatud olema kogu aeg oma kodus või korteris ning igal ajal politseiasutuste ja muude asutuste töötajate jaoks kättesaadav, samuti on ta valmisolekus, et minna igal ajal viivitamatult prokuratuuri peakorterisse või mujale, tegemaks kiireloomulisi toiminguid.

Protokoll politsei ja prokuratuuri koostöö kohta kohtueelses ja põhimenetluses (Protokol o zajedničkom radu policije i državnog odvjetništva tijekom prethodnog i kaznenog postupka), mis kehtib alates 1. septembrist 2011, ja kriminaalmenetluse seadustik (Zakon o kaznenom postupku, *Narodne novine* nr 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19, 80/22 ja 36/24) näevad ette, et politseiametnik on kohustatud teatama valves olevale prokurörile teatavatest politsei tegevustest, nii et teatud olukordades tuleb teavitada valves olevat prokuröri (näiteks kriminaalmenetluse seadustiku (Zakon o kaznenom postupku) §-d 108 ja 109), ja mõnes olukorras (näiteks protokollis artikkelid 17, 18 ja 35) peab valves olev prokurör viivitamatult tegutsema. Lisaks sellele on üldiste juhiste nr 0-8/11 punktis „A. Valveteenistus“ üksikasjalikult kirjeldatud tegevusi, mida valves olev aseprokurör on kohustatud tegema valvekorra ajal väljaspool prokuratuuri tavapäraselt tööaega, eelkõige riigipühadel.

Nii võtab kaebaja pärast seda, kui ta töötas regulaarselt ajavahemikus 8.00–16.00, pärastlõunal ja õhtuti töövälisel ajal kõnesid politseiametnikelt isikute kinnipidamise kohta, kõnesid arestimajas töötavalt politseiametnikult kinnipeetavate vastuvõtu kohta arestimajja, kõnesid politseiametnikelt isikute teavitamise edasilükkamise vajaduse kohta 12 tunniks, kõnesid politseiametnikelt kohtuekspertiisi alustamise kohta või kuriteoteadete saamisest, millele järgnevad politseiametnike kõned seoses konsultatsioonidega uurimistoimingute läbiviimise või mittekiireloomuliste tõendamistoimingu läbiviimise asjus, annab suulisi juhiseid politseile seoses uurimistoimingute ja mittekiireloomuliste tõendamistoimingute läbiviimisega ning täidab muid ametiülesandeid.

Kirjeldatud tegevused intensiivistuvad oluliselt 24 tunni jooksul, kui politsei peab teostama operatiiv- ja uurimistoiminguid ning kiireloomulisi tõendamistoiminguid (prokuröri korraldusel) seoses kinnipeetavaga, sest siis on rohkem telefonikõnesid politseiametnike ja valvepolitseiniku vahel seoses prokuröri teavitamise ja politsei

tegevuse koordineerimisega, tõendamistoimingute tellimisega, politsei teavitamisega vajadusest minna sündmuskohale kontrolli teostama jne.

Lisaks sellele koordineerib kaebaja „passiivsel“ valveajal kõigi menetlusosaliste tööd, näiteks määrab ta koos politseiga kinnipeetava prokuratuuri ülekuulamisele toomise kuupäeva, võtab ühendust salvestustehnikuga, protokollijaga, kinnipeetava kaitsjaga ja vajaduse korral tõlgiga, et kutsuda nad prokuratuuris toimuvatele tõendamistoimingutele, võtab ühendust vastutava uurimiskohtunikuga, et konsulteerida ja määrata kohtueelse kinnipidamise asjus kuulamise kuupäev ja esitada kohtule taotlus koos lisadega, analüüsib asjakohaseid õigusakte, koostab ja valmistab ette süüdistusakte ning teeb muid vajalikke toiminguid.

Kaebaja võib igal ajal saada politseiametnikult telefonikõne, mille alusel on ta kohustatud viivitamatult sündmuskohale minema, näiteks surmaga lõppenud liiklusõnnetuste ja surmaga lõppenud tööõnnetuste puhul.

Sellistes olukordades räägitakse rajooniprokuröride asetäitjate nn aktiivsest valvekohustusest. „Aktiivse“ valvekohustuse täitmine prokuratuuris seisneb aseprokuröri mittekiireloomuliste ametitoimingute tegemises kohtu ja prokuratuuri asukohas või sündmuskohal; need ametitoimingud on määratletud kriminaalmenetluse seadustikus (Zakon o kaznenom postupku). Näiteks on need järgmised: kahtlusaluse esimese ülekuulamise tõendustoimingute läbiviimine (16 tunni jooksul pärast üleandmist kinnipidamisruumis valves olevale politseiametnikule), läbiotsimismääruse taotlemine uurimiskohtunikult (kohe), suuliste korralduste kinnitamine kiireloomuliste tõendustoimingute läbiviimiseks (24 tunni jooksul), surmaga lõppenud liiklusõnnetuste ja surmaga lõppenud tööõnnetuste ning muude kuritegude puhul sündmuskoha kontrolli läbiviimine või selles osalemine vastavalt üldistele juhistele (kohe), osalemine kuulamisel tõendusmenetluse asjus uurimiskohtuniku ees (võimalikult kiiresti), ennetavate meetmete võtmine või kohtueelse kinnipidamise taotluse esitamine (16 tunni jooksul pärast üleandmist kinnipidamisruumis töötavale politseiametnikule) ning osalemine kuulamisel kohtueelse kinnipidamise asjus (24 tunni jooksul pärast üleandmist kinnipidamisruumis valves olevale politseiametnikule) ja muud.

Hoolimata sellest, et kaebaja täidab valveajal (aktiivsel ja passiivsel) regulaarselt oma tööülesandeid vastavalt talle määratud ülesannetele ja kohustustele ning väljaspool tema täistööaega, ei loeta selliselt tehtud tööd tema tööajaks. Sellist tööd ei loeta ei regulaarseks tööks ega ületunnitööks, samuti ei võeta seda arvesse igapäevase ja iganädalase puhkeaja õiguse realiseerimisel, lisaks ei teki valveajal tehtud tööga õigust vabadele päevadele.

Tööandja ei arvesta aktiivse ega passiivse valveaja töötunde maksimaalse seadusega ettenähtud päevase ja iganädalase tööaja hulka, mis toob kaasa selle, et olukorras, kus valvekord jätkub pärast tavapärase tööaega ja/või kestab rohkem päevi, töötab töötaja tegelikult rohkem kui 24 tundi, mõnikord 48 tundi ja rohkem

ilma vaheajata ning ilma, et see mõjutaks tööaega Puli-Pola rajooniprokuratuuris (8.00–16.00).

Selline töö tavalisel tööajal koos täiendava valvekorraajaga ilma maksimaalset nädalast tööaega reguleerimata ja piiramata, s.t võimaluseta saada piisavalt aega puhkamiseks, mõjutab kahtlemata kaebaja tervist ja ohutust töökohal, kuna töö väljaspool tööaega tähendab täiendavat intensiivset vaimset ja füüsilist pingutust, nägemis- ja kõnepingutust ning ülemäära stressi. Eelkõige tekitab kirjeldatud tööajaväline valvekorraldus koos kohustusega vastata kõnedele igal ajal (sageli hilisõhtul või öösel) ja tegutsemisvalmidusega intensiivset tööstressi, mis mõjub kahjulikult ka töötaja tervisele, ning selline töö on kurnav, sest hoolimata pärastlõunasest ja õhtusest valvekorraldusest (kõnedega igal ajal) peab kaebaja igal tööpäeval käima töökohal ja töötama tavapärasel tööajal ning täitma oma tavapäraseid tööülesandeid.

Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske (Horvaatia Vabariigi justiitsministeerium) võttis vastu eeskirjad (kohtunike, prokuröride ja prokuröri asetäitjate valvekorra tasustamise eeskiri (Pravilnik o naknadama za dežurstva sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, *Narodne novine* nr 35/2015), millele järgnes kohtunike, prokuröride ja prokuröri asetäitjate valvekorra tasustamise eeskiri (Pravilnik o naknadama za dežurstva sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, *Narodne novine* nr 64/2019 ja nr 106/23)), mille kohaselt ei loeta valveaega tööajaks, valveaeg ei mõjuta maksimaalse nädalase tööaja arvutamist, valveaja eest ei ole ette nähtud igapäevast ega iganädalast puhkust ning valveaeg ei mõjuta kaebaja regulaarset töökoormust.

Eespool öeldut arvestades leiab kaebuse esitaja, et kõnealused õigusaktid on vastuolus eespool nimetatud Euroopa Liidu õigustikuga.

Nimelt rõhutab põhikohtuasja kaebaja seoses direktiivi 2003/88/EÜ artikli 2 lõike 1 alusmõistega „tööaeg“, mil direktiivi kohaselt on töötaja tööandja käsutuses, Euroopa Kohtu seisukohta, mille järgi on tööaja peamine tunnusjoon, et töötaja peab füüsiliselt viibima tööandja määratud kohas ja olema tööandja käsutuses, et ta saaks vajaduse korral viivitusega teha asjaomast tööd. Seega selleks, et töötajat saaks pidada oma tööandja käsutuses olevaks, peab ta olema olukorras, kus ta on õiguslikult kohustatud järgima oma tööandja juhiseid ja teostama tema jaoks tegevusi, mis kaebaja arvates on vaieldamatu.

Põhikohtuasja kaebaja rõhutab, et nii aktiivse kui ka passiivse valvekorra ajal, tulenevalt tema kohustusest täita seaduses ja tööandja üldistes juhistes sätestatud tegevusi ja ülesandeid ning tema kohustuslikust viibimisest prokuratuuri asukohas või kodus (passiivne valveaeg) või töökohal büroos (aktiivne valveaeg), on ta täielikult piiratud nii oma vaba aja sisustamisega kui ka asukoha valikul, ning vajadus olla pidevalt telefoni teel kättesaadav takistab tal igasuguseid tegevusi, mille ajal ta ei saaks olla kohe telefoni teel kättesaadav. See tähendab praktiliselt seda, et kaebuse esitaja ei saa mitmel päeval nädalas üldse veeta vabalt aega oma

perega, samuti ei ole tal lubatud valvekorra ajal kodust lahkuda, tegeleda spordiga või veeta vaba aega ega kuidagi korraldada oma aega, et kasutada seda lõõgastumiseks ja puhkamiseks või muudeks tegevusteks ja huvideks. Kaebaja rõhutab, et piirangud, millele ta peab alluma passiivse ja aktiivse valve ajal, on sellised, et need mõjutavad objektiivselt ja suurel määral tema võimalusi ajavahemikel, mil ta ei pea töötama, oma aega vabalt kasutada ja kulutada seda aega omaenda huvidele vastavalt.

Kaebaja täidab samu kohustusi ja ülesandeid ka oma tavapäraste kohustuste ja ülesannete raames tavapärase täistööaja jooksul. Seega ei tee kaebaja valvekorra ajal muid tegevusi kui need, mida ta tavaliselt teeb tavalise tööaja jooksul.

Kaebaja selgitab, et eespool nimetatud põhjustel ei ole õiglasel töötingimused tagatud, sest tööaeg ei ole reguleeritud selliselt, et igapäevase ja iganädalase tööaja kestus oleks piiratud, st igapäevase ja iganädalase töö mõistlik kestus ei ole reguleeritud. Sellest tulenevalt ei ole tagatud õigus katkematule 12-tunnisele igapäevasele ja 24-tunnisele iganädalasele puhkeajale. Kaebajale ei ole tagatud piisav tööohutuse ja töötervishoiu kaitse ning tema töötingimused on sellised, et töötamine üle tööaja ilma nädalase tööaja maksimaalset kestust ja ületunnitööd piiramata mõjub kahjulikult töötaja ohutusele ja tervisele. Kuna kaebaja ei saa kasutada igapäevast ja iganädalast puhkust, on ta avatud terviseriskidele, mis tulenevad suurenenud stressist ja psühhofüüsilisest koormusest. Lisaks sellele ei ole kaebuse esitajale tagatud õigus õiglasele tasule, st suuremale tasule ületunnitöö ning pühapäevade ja riigipühade ajal tehtava töö eest. Lisaks selgitab kaebaja, et ta teenib valvekorra eest vähem kui oma tavapärase töö eest esmaspäevast reedeni kell 8.00–16.00.

Käesoleval juhul iseloomustab prokuratuuri ametnike olukorda kaebaja puhul alluvussuhe prokuratuuri kõrgemate ametnike ja Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske (Horvaatia Vabariigi justiits- ja haldusministeeriumi) suhtes, kes täidavad prokuratuuris õiguste tagamise ülesandeid, mille hulka kuuluvad prokuratuuri tööga seotud kaebuste menetlemine, st tööalase vastutuse küsimused, prokuratuurile materiaalsete, rahaliste, ruumiliste ja muude töötingimuste tagamine, nõusoleku andmine uute prokuröride vastuvõtmise kavale, nõusoleku andmine ametnike töölevõtmiseks ametnike abipersonaliks jm (prokuratuuriseaduse (Zakon o državnom odvjetništvu) § 66 lõige 1 jne).

Aseprokuröride vabu ametikohti võib täita ainult vastavalt asendusprokuröride vabade ametikohtade täitmise plaanile (Plan popunjavanja slobodnih mjesta zamjenika državnih odvjetnika), mille võtab vastu Glavni državni odvjetnik (riigi peaprokurör) justiitsministeeriumi eelneval nõusolekul kalendriaasta lõpuks (prokuratuurinõukogu seadus (Zakon o državnoodvjetničkom vijeću), § 48), mis allutab prokuratuuri töölevõtmise osas täitevvõimu poliitilisele tahtele ja suutlikkusele. Prokuröride asetäitjad ja prokurörid (prokuratuuri ametnikud) nimetatakse ametisse ja vabastatakse ametist prokuratuurinõukogu seaduses (Zakon o državnoodvjetničkom vijeću) sätestatud viisil ja tingimustel ning korras.

Mis puudutab prokuröri ametist vabastamist, mida aseprokurör võib ise taotleda, siis Državnoodvjetničko vijeće (prokuratuurinõukogu) võib aseprokuröri vabastada vastu tema tahtmist ja muudel seadusest tulenevatel põhjustel (distsiplinaarkaristus, süüdimõistmine süütegude eest, mitterahuldavad hinnangud, pädevuse kaotamine jne).

Prokuratuuri ametnikud on distsiplinaarvastutuse all, st nad vastutavad Državnoodvjetničko vijeće (prokuröride nõukogu) ees (prokuratuurinõukogu seaduse (Zakon o državnom odvjetništvu) §-d 85–99) distsiplinaarsüütegude toimepanemise korral (ametikohta kuritarvitamine, prokuröri kohustuste põhjendamatu täitmata jätmine või põhjendamatu täitmine, prokuröri ametikohaga mitteseotud teenistus või töö ja tegevus, muu tegevuse teostamine ilma nõukogu loata, prokuratuuri töö häirimine, mis mõjutab oluliselt prokuratuuri tegevust, prokuröri ametikohaga seotud ametisaladuse rikkumine, teguviis või käitumine, mis on vastuolus prokuröride ja aseprokuröride eetikakoodeksi (Etički kodeks državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika) aluspõhimõtetega, kahjustab prokuratuuri mainet või prokuröri ametit, varadeklaratsiooni esitamata jätmine, valeandmete esitamine varadeklaratsioonis või puuduliku varadeklaratsiooni esitamine, isikuandmete kaitse sätete rikkumine), mis kujutab endast töösuhte iseloomulikku alluvussuhet selle asutusega.

Prokuratuuri ametnikul ei ole lubatud ilma nõukogu nõusolekuta teha muid tegevusi, mis kujutavad endast alluvust muude tegevuste vabaduse piiramise mõttes, mis on isegi rangem kui enamiku muude ametikohtade puhul. Prokuratuuri ametniku tööd ja pädevust peab hindama ka prokuratuuri juht (prokuratuuriseadus (Zakon o državnom odvjetništvu), §-d 109–116). Tuleb märkida, et prokuratuuris hinnatakse ka teisi töötajaid ning et prokuröride mitterahuldav hindamine võib sarnaselt riigiteenistujate hindamisega tuua kaasa distsiplinaarvastutuse ja isegi teenistus- või töösuhte lõpetamise.

Prokuröridele väljastatakse palgateatised samamoodi nagu teistele avalik-õiguslikele teenistujatele ja haldustöötajatele ning prokuröride palgad arvutatakse riigihalduses töötavate isikute registri (Registar zaposlenih u javnim službama) nn COPi kaudu – samamoodi nagu teiste avalik-õiguslike teenistujate ja haldustöötajate puhul. Lisaks sellele võrdsustatakse prokuratuuri ametnike sissetulek (töötasu) nende töötajate omadega, st tegemist on palgatööga seotud tuluga, mida kõigi prokuratuuri töötajate, seega ka prokuröride puhul maksustatakse samade sätete kohaselt nagu tavaliste töötajate palku (tulumaksuseadus (Zakon o porezu na dohodak), § 21) ning samade sätete alusel arvutatakse ja makstakse palgatulu pealt kohustuslikud haigus- ja pensionikindlustusmaksed, kõik kooskõlas prokuratuuriseaduse (Zakon o državnom odvjetništvu) §-ga 10, milles on sätestatud, et prokuröride ja aseprokuröri palk ning palgalisa on seadusega reguleeritud. Seega makstakse prokuratuuri ametnikele tasu nende ametialase tegevuse eest, st täistööajaga tehtud töö eest, ning tasu tehtud töö eest on töösuhte põhiline tunnusjoon.

Kuigi seaduses on sätestatud, et prokurörid on oma töös autonoomsed ja sõltumatud (prokuratuuriseaduse (Zakon o državnom odvjetništvu) § 5 lõige 2 ja § 57 lõige 4), võib prokuröri sõltumatust kohtuasjade menetlemisel ja otsuste tegemisel siiski piirata prokuratuuriseaduses (Zakon o državnom odvjetništvu) kirjeldatud viisil ehk siis järgmiselt: aseprokurör võib saada ülemustelt korralduse teostada teatavat prokuratuuritegevust konkreetses kohtuasjas või siduvad juhised otsuse tegemiseks konkreetses kohtuasjas, asja võib asetäitjalt ära võtta jne, nagu sätestavad prokuratuuriseaduse (Zakon o državnom odvjetništvu) § 53 ja §-d 84–86. Lisaks sellele alluvad madalama tasandi prokuratuuride asetäitjad kõrgema tasandi prokuratuuri järelevalvele (prokuratuuriseaduse (Zakon o državnom odvjetništvu) § 87), mis kõik on kooskõlas prokuratuuri hierarhilise struktuuriga, mille sätestab prokuratuuriseaduse (Zakon o državnom odvjetništvu) § 13 lõige 2 (rajooniprokuratuurid alluvad maakonnaprokuratuuridele ning maakonna- ja eriprokuratuurid alluvad Državno odvjetništvo Republike Hrvatskele (Horvaatia Vabariigi prokuratuurile)). Eespool öeldu näitab, et prokuratuuri ametnikud alluvad nii prokuratuuri juhile kui ka kõrgema tasandi prokuratuurile ning alluvus on töösuhte iseloomulik tunnusjoon.

Prokuröride autonoomia ja sõltumatuse põhimõte on kehtestatud selleks, et hajutada avalikkuse õigustatud kahtlusi seoses välise mõju võimalusega prokuratuuri pädevusse kuuluvate otsuste tegemisel ja selle neutraalsusega vastanduvate huvide suhtes; kirjeldatud põhimõte ei välista, et prokuratuuri ametnikku peetakse töötajaks.

Lisaks sellele on prokuratuuriseaduse (Zakon o državnom odvjetništvu) § 7 kohaselt igal ajal õigus esitada pädevale prokuratuurile kirjalikult või suuliselt taotlusi ja kaebusi seoses selle prokuratuuri või vahetult madalama tasandi prokuratuuri tööga ning saada neile vastus.

Samal ajal on prokuröride tööalase vastutuse osas prokuratuuriseaduse (Zakon o državnom odvjetništvu) § 57 lõikes 4 sätestatud, et prokuröri asetäitja vastutab talle määratud kohtuasja menetlemise eest, ning prokuratuuriseaduse (Zakon o državnom odvjetništvu) §-s 108 on sätestatud reeglid prokuröride tsiviilvastutuse ja riigile (tööandjale) tekitatud varalise kahju kohta, kui prokurör teeb oma tööd valesti või seadusele mittevastavalt.

Mis puutub prokuratuuri üksikute ametnike töökorraldusse, siis alluvussuhte mõttes määratakse prokuratuuri ametnike ametiülesanded ja -kohustused igal aastal kindlaks iga-aastases tööplaanis, milles asutuse juht määrab kindlaks osakonna, kus aseprokurör töötab, menetletavate kohtuasjade liigi ja jaotuse ning võib määrata aseprokurörile ka muid ametiülesandeid ja kohustusi (näiteks täiendavad tööülesanded osakonnajuhatajana, pressiesindaja ülesanded, praktikantide või assistentide juhendamine, valveteenistus jne). Seoses valveteenistusega võtab prokurör kui asutuse juht igal kuul vastu valveteenistuse, milles määratakse kindlaks, millistel päevadel kuus täidab aseprokurör ülesandeid väljaspool tööaega (valveteenistuseid), mis tähendab, et aseprokurörid peavad olema valveteenistusel kättesaadavad ja vajaduse korral täitma ülesandeid ka

väljaspool tööaega. Lisaks eelnevale määratakse aseprokurörid igal nädalal kuulamistele ja istungitele (ka teisele aseprokurörile määratud juhtumite puhul), kusjuures ajakava võtab vastu uurimisosakonna juhataja. Lisaks sellele võib prokurör kui asutuse juht prokuratuuriseaduse (Zakon o državnom odvjetništvu) § 54 lõike 3 kohaselt määrata aseprokurörile täiendavalt haldustööd prokuratuuris. Aseprokuröri keeldumine sellise määratud töö tegemisest vastavalt heakskiidetud ajakavale ja teenistusjuhendile toob kaasa distsiplinaarvastutuse tööülesannete mittetäitmise eest.

Eeltoodu põhjal on kaebaja seisukohal, et prokuratuuri ametnikud on oma ametikohal organisatsioonilises mõttes alluvussuhtes, mis ei mõjuta nende sõltumatust kohtuasjade menetlemisel ja prokuratuuri otsuste tegemisel, kuid mis võib siiski olla piiratud teatud seadusest tulenevates olukordades prokuratuuri hierarhilise struktuuri tõttu.

Kaebaja leiab, et prokurörid ja nende teenistus või tegevus on osa avalikust sektorist ning kuuluvad seega direktiivi 89/391/EMÜ ja direktiivi 2003/88/EÜ reguleerimisalasse, mis võeti vastu töötajate ohutuse ja tervise kaitseks, kuna on absoluutselt vajalik tagada nende kollektiivne kaitse. Lisaks leiab kaebaja, et mõiste „töötaja“ määratlus hõlmab kõiki töötajaid sõltumata sellest, kas tegemist on avaliku või erasektori tööandjaga (19. märtsi 2020. aasta otsus kohtuasjas Sánchez Ruiz jt, C-103/18 ja C-429/18, EU:C:2020:219, punkt 108). Euroopa Kohtu 16. juuli 2020. aasta otsuses Governo della Repubblica italiana (Itaalia kohtunike staatus), C-658/18, EU:C:2020:572 (punkt 96), leiti, et töösuhte eriline õiguslik olemus liikmesriigi õiguse alusel ei saa mõjutada seda, kas isikut loetakse töötajaks liidu õiguse tähenduses (26. märtsi 2015. aasta otsus Fenoli, C-316/13, EU:C:2015:200, punkt 31).

II. Kaebaja nõue

Kaebaja esitas kohtusse Općinski sud u Puli-Pola (Puli-Pola esimese astme kohtusse) nõude töötasu maksmiseks valveaja eest, väites, et vastustaja, kes on seisukohal, et tegemist ei ole tööajaga, keeldub riigisiseseid õigusakte ja liidu õigustikku rikkudes selliselt tehtud töö eest tasu maksmast. Täpsemalt, vastustaja maksab kaebajale valvekorra eest tasu vastavalt kohtunikele, prokuröridele ja aseprokuröridele valveaja eest makstava tasu eeskirjale (Pravilnik o naknadama za dežurstvo sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika) väiksemas summas kui tasu, mida kaebaja saab tavalise töötaja jooksul.

Kaebaja tugineb Euroopa Kohtu seisukohtadele, mida on väljendatud kohtuasjades Simap (C-303/98), Jaeger (C-151/02) ja UX vs. Governo della Repubblica Italiana (C-658/18), UO ja Keszenleti Rendorsega (C-211/19) ning kohtuasjades C-658/18, seejärel Dellas (C-14/04), Grigore (C-258/10), Vorel (C-437/05), XR vs. Dopravni podnik hl.m. Prahy, akciová společnost (C-107/19), C-241/99, C-437/05, Matzak (C-518/15).

III. Vastustaja vastuväited

Vaidlustades nõude põhjendatust, ei tunnista vastustaja kaebaja nõude õiguslikku alust ja taotleb selle rahuldamata jätmist, väites, et kõnealuse direktiivi sätted ei ole kohaldatavad kaebaja kui aseprokuröri (kohtusüsteemi ametniku) suhtes, st teda ei saa pidada töötajaks.

Vastustaja on seisukohal, et aseprokuröride materiaalseid õigusi seoses valvekohustusega kohtuasjaga hõlmatud ajavahemikul (2015–2019) reguleerib kohtunikele, prokuröridele ja aseprokuröridele valveaja eest makstava tasu eeskiri (Pravilnik o naknadama za dežurstvo sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, *Narodne novine* nr 35/2015; edaspidi „tasu eeskiri“), mis võeti vastu kohtute seaduse (Zakon o sudovima, *Narodne novine* nr 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18 ja 126/19) § 135 lõike 2 ja prokuratuuriseaduse (Zakon o državnom odvjetništvu, *Narodne novine* nr 76/09, 153/09, 116/10, 145/10, 57/11, 130/11, 72/13, 148/13, 33/15, 82/15 ja 67/18) § 46 lõike 2 alusel, mille kohaselt on justiitsministril õigus määrata kindlaks kohtueelse menetluse raames toimuvatele kontrolltoimingutele mineku ja ülesannete täitmise eest makstava tasu tingimused ja suurus. Eespool nimetatud õigusaktidega on sätestatud tasu suurus valvekorra eest, mis hõlmab aega väljaspool õigusasutuste tavapärast tööaega, samuti puhkuse, puhkepäevade ja riigipühade aega, proportsionaalselt töötatud tundide arvuga. Eespool nimetatud tasu eeskiri sisaldab artiklis 2 aktiivse ja passiivse valvekohustuse määratlust, mille kohaselt loetakse aktiivseks valvekohustuseks kohtu- ja prokuratuuris toimuvat valvet ning kohtuniku, prokuröri või prokuröri asetäitja mittekiireloomuliste ametikohustuste täitmist väljaspool kohtu- ja prokuratuuri, samas kui passiivne valvekohustus tähendab kohtuniku kohustuslikku kohalolekut kohtu asukohas või prokuröri või prokuröri asetäitja kohalolekut prokuratuuri asukohas. Tasu eeskirja artiklis 3 on sätestatud valveülesannete täitmise eest makstav tasu ning eeskirja sätted on täielikult kooskõlas Horvaatia Vabariigis kehtivate õigusaktidega.

IV. Kohaldatav liikmesriigi õigus

1. Tööseadus (Zakon o radu, *Narodne novine* nr 93/2014, 127/2017, 98/2019, 151/2022 ja 64/2023)

Tööseaduse § 60 lõikes 1 on sätestatud, et tööaeg on aeg, mille jooksul töötaja on kohustatud tööd tegema või mille jooksul ta on valmis (kättesaadav) tööandja korralduse kohaselt tööd tegema kohas, kus ta teeb oma tööd, või muus tööandja määratud kohas.

Tööseaduse §-s 4 on sätestatud, et töötaja (palgatöötaja, töötaja, ametisse nimetamise alusel tööle võetud isik, haldustöötaja, ametnik jne) on selle seaduse tähenduses füüsiline isik, kes teeb tööandja jaoks konkreetset tööd töösuhte raames, samas kui samas artiklis on sätestatud, et tööandja on nimetatud seaduse tähenduses füüsiline või juriidiline isik, kes võtab töötaja tööle ja kelle jaoks töötaja teeb konkreetset tööd töösuhte raames.

§ 5 lõikes 1 on sätestatud, et tööandja on kohustatud pidama arvestust tema juures töötavate töötajate kohta.

2. Avaliku sektori töötajate registri seadus (Zakon o Registru zaposlenih u javnom sektoru, *Narodne novine* nr 34/11, kehtis kuni 10. juunini 2023).

§-s 3 on sätestatud, et avaliku halduse teenistujad on riigiametnikud ja riigihalduse töötajad, ametisse nimetamise alusel tööle võetud isikud ja avaliku halduse töötajad, riigiametnikud, kes on määratud riigiasutuse või avaliku halduse ametikohale, ning kohtutäiturid.

3. Seadus töötajate registri ja palga tsentraliseeritud arvutamise kohta riigihalduses ja avalikus halduses (Zakon o Registru zaposlenih i centraliziranom obračunu plaća u državnoj službi i javnim službama, *Narodne novine* nr 59/23, jõustunud 10. juunil 2023).

§-s 3 on sätestatud, et avalikus teenistuses ja avalikus halduses olevad isikud on riigiametnikud ja riigihalduse töötajad, ametisse nimetamise alusel tööle võetud isikud ja avaliku halduse töötajad, riigiametnikud, kohtuametnikud, samuti isikud, kes on riigiasutustega töösuhtes vastavalt eraldi eeskirjadele ja kellel ei ole riigiametniku staatust.

4. Kriminaalmenetluse seadustik (Zakon o kaznenom postupku, *Narodne novine* nr 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19, 80/22 ja 36/24) sätestab kaebajale kui prokurööri asetäitjale kriminaalmenetluses pandud kohustused, kehtestades samas lühikesed tähtajad teatavate menetlustoimingute tegemiseks, millest tuleneb, et kaebaja on kohustatud neid tegema valves olles, ilma et ta saaks oodata tavalise tööaja algust (eelkõige § 40, § 108 lõige 5, § 108b, § 109 lõige 4, § 112 lõige 3, § 207 lõige 2, § 207 lõige 5, peatükis „Kiireloomulised tõendustoimingud“ § 212, § 214, § 220, § 242, § 245, § 246, § 249, § 339a).

5. Kohtute seadus (Zakon o sudovima, *Narodne novine* nr 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 16/23, 155/23 ja 36/24), mille § 35 lõikes 2 on sätestatud, et justiitsminister määrab määrustega kindlaks kohtunike, ametnike ja haldustöötajate kontrolltoimingutel käimise tasu tingimused ja suuruse, kohtueelsete ülesannete täitmise tasu ja valveülesannete täitmise tasu.

6. Prokuratuuriseaduse (Zakon o državnom odvjetništvu, *Narodne novine* nr 76/09, 153/09, 116/10, 145/10, 57/11, 130/11, 72/13, 148/13, 33/15, 82/15 ja 67/18) § 46 lõikes 2 antakse justiitsministrile volitused määrata kindlaks kohtueelse menetluse raames toimuva kontrolli ja ülesannete täitmise eest makstava tasu tingimused ja suurus. Sama säte sisaldub kehtiva prokuratuuriseaduse (Zakon o državnom odvjetništvu) artikli 103 lõikes 4 (*Narodne novine* nr 67/18 ja 21/22).

7. Prokuratuuri töökord (Poslovnik državnog odvjetništva, *Narodne novine* nr 5/14, 123/15 ja 67/18), eelkõige §-s 52 sätestatu.

Töökorra §-s 52 on sätestatud, et väljaspool tavapärast tööaega, iganädalastel puhkepäevadel, puhkepäevadel ja riigipühadel tehakse üldjuhul ainult neid tegevusi, mis on kiireloomulised. Kohtuelse menetluse ülesannete täitmine (valvekord) neid ülesandeid täitvates rajooni- ja maakonnaprokuratuurides toimub ühel järgmistest viisidest: pidevalt [...] prokuratuuris kuni kella 20.00-ni ja pärast kella 20.00 on kohustuslik kohalolek prokuratuuri asukohas kuni järgmisel päeval tavapärase tööaja algusele vastava ajani või kohustuslik kohalolek prokuratuuri asukohas. Kohtuelse ülesannete täitmine iganädalastel puhkepäevadel, riigipühadel ja puhkuste ajal tagatakse prokuratuuris nendes rajooni- ja maakonnaprokuratuurides, kus valveaeg on pidev. Kui kohtuelse tegevust ei ole tagatud rajooniprokuratuuris, teevad seda ametnikud ja muud töötajad, kes vastavalt valveplaanile peavad viibima prokuratuuri asukohas.

Prokuratuur teavitab pädevat kohut ja politseijaoskonda ametnike ja töötajate valveplaanist ja sellest, kust neid saab väljaspool tavapärast tööaega leida.

8. Prokuratuuri töökord (Poslovnik državnog odvjetništva, *Narodne novine* nr 128/19), eelkõige §-d 64–66.

Töökorra §-s 64 on sätestatud, et pärast prokuratuuri tavapärast tööaega, iganädalastel puhkepäevadel, riigipühadel ja pühadel korraldatakse valveteenistus mittekiireloomuliste tegevuste teostamiseks. Rajooni- ja maakondlikes prokuratuurides ning eriprokuratuurides võib korraldada valvekorda pidevalt prokuratuuris või valveaja ning tööpäevadel alates tööaja lõpust kuni järgmise tööpäeva tööaja alguseni ning pädeva prokuröri otsuse kohaselt nädalastel puhkepäevadel, riigipühadel ja puhkepäevadel. Valveülesannete täitmine registreeritakse elektrooniliselt peetavasse teenistusraamatusse, kuhu kantakse kõik asjakohased sündmused ja mida võib prokuröri äranägemisel pidada ka paber kandjal.

Töökorra §-s 65 (valveplaan) on sätestatud, et prokurör kehtestab ametnike ja töötajate valveplaani vähemalt üheks kuuks. Valveplaanis määratakse kindlaks konkreetsetel päevadel valves olevad ametnikud ja töötajad, nende valves olemise koht ja nende kontaktandmed. Prokuratuur tagab üldjuhul valve vastavalt oma valdkondlikule ja piirkondlikule pädevusele.

Töökorra §-s 66 on sätestatud, et rajooni- ja maakonnaprokurörid teavitavad pädevaid kohtuid, pädevat politseijaoskonda ja kõrgema tasandi prokuratuuri valveplaanist.

9. Kohtunikele, prokuröridele ja aseprokuröridele valveaja eest makstava tasu eeskirjaga (Pravilnik o naknadama za dežurstva sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, *Narodne novine* nr 35/2015) määratakse kindlaks kohtunike, prokuröride ja aseprokuröride aktiivse ja passiivse valvekohustuse eest makstava tasu suurus sõltuvalt valve tingimustest ja ajast.

10. Kohtunikele, prokuröridele ja aseprokuröridele valveaja eest makstava tasu eeskirjaga (Pravilnik o naknadama za dežurstva sudaca, državnih odvjetnika i

zamjenika državnih odvjetnika, *Narodne novine* nr 64/19, 106/23) (praegu kehtiv) määratakse kindlaks kohtunike, prokuröride ja aseprokuröride aktiivse ja passiivse valveaja eest makstava tasu suurus sõltuvalt valve tingimustest ja ajast.

11. Üldised juhised valveaja korralduse kohta (Opća uputa o radu službe dežurstva) nr 0-8/11-1, 13. oktoober 2011, mille võttis vastu Horvaatia Vabariigi riikliku prokuratuuri kolleegium ja mida on muudetud otsustega 24. augustist 2011 nr 0-8/11 ja 12. oktoobrist 2012 nr 0-8/11-2, eelkõige otsuse nr 0-8/11, 24. august 2011, punkti A. 2 alapunktis b on sätestatud, et Osijek, Rijeka, Spliti, Bjelovari, Gospići, Pula, Pazini, Koprivnica, Vinkovce ja Zlatari rajooniprokuratuurid peavad olema valveajal alalises valmisolekus kodus või elukohas.

12. Protokoll politsei ja prokuratuuri koostöö kohta kohtueelses ja põhimenetluses (Protokol o zajedničkom radu policije i državnog odvjetništva tijekom prethodnog i kaznenog postupka), 1. september 2011, milles sätestatakse politsei ja prokuratuuri koostöö viisid, täpsustades olukorrad, millest politseiametnikud on kohustatud viivitamatult teavitama või mille kohta taotlema meetmeid valveprokurörit (artikkel 10, artikkel 12, artikkel 17, artikkel 18, artikkel 20, artikkel 35, artikkel 45 jt).

V. Euroopa Liidu õiguse sätted, mida käesolevas asjas esitatud eelotsusetaotlusega soovitakse tõlgendada.

1. Nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiiv 89/391/EMÜ töötajate töetervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta (ELT 1989, L 183, lk 1; ELT eriväljaanne 05/01, lk 349).

Artikkel 2 (reguleerimisala)

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse nii avaliku kui ka erasektori kõikide tegevusvaldkondade suhtes (tööstus, põllumajandus, kaubandus, haldus, teenindus, haridus, kultuur, vaba aeg jne).

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata juhul, kui teatava avaliku teenistuse, nagu näiteks relvajõudude või politsei, või teatava kodanikukaitseteenistuse tegevus oma eripära tõttu sellega vältimatult vastuollu satub.

Sellisel juhul tuleb töötajate ohutus ja tervis tagada nii hästi kui võimalik, pidades silmas käesoleva direktiivi eesmärke.

Artikkel 3 (mõisted)

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) töötaja – isik, kelle tööandja on tööle võtnud, sealhulgas praktikandid, välja arvatud koduabilised;

b) tööandja – füüsiline või juriidiline isik, kes on töötajaga töösuhtes ja kes vastutab ettevõtte ja/või asutuse eest;

2. Nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiiv 89/391/EMÜ töötajate töotervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta (mis on jätkuvalt täielikult kohaldatav valdkondades, mida reguleeritakse 4. novembri 2003. aasta direktiiviga 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavate aspektide kohta)

Artikkel 1

Eesmärk ja kohaldamisala

1. Käesolev direktiiv sätestab tööaja korralduse minimaalsed ohutus- ja tervishoiunõuded.

2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse:

a) minimaalse igapäevase ja iganädalase puhkeaja ning põhipuhkuse, vaheaegade ja maksimaalse nädalase tööaja suhtes; ning

b) öötöö, vahetustega töö ja töökorralduse teatavate aspektide suhtes.

3. Käesolevat direktiivi kohaldatakse nii avaliku kui erasektori kõigi tegevusalade suhtes direktiivi 89/391/EMÜ artikli 2 tähenduses, ilma et see piiraks käesoleva direktiivi artiklite 14, 17, 18 ja 19 kohaldamist.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata direktiivis 1999/63/EÜ määratletud meremeeste suhtes, ilma et see piiraks käesoleva direktiivi artikli 2 lõike 8 kohaldamist.

4. Direktiivi 89/391/EMÜ sätteid kohaldatakse täielikult lõikes 2 nimetatud küsimuste suhtes, ilma et see piiraks käesolevas direktiivis sisalduvate rangemate ja/või täpsemate sätete kohaldamist.

Artikkel 2 (mõisted)

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. tööaeg – iga ajavahemik, mille jooksul töötaja teeb tööd, on tööandja käsutuses ning tegutseb või täidab oma kohustusi kooskõlas riigisiseste õigusaktide ja/või tavadega;

2. puhkeaeg – iga ajavahemik, mis ei ole tööaeg;

3. Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 31, milles on sätestatud õigus headele ja õiglastele töötingimustele ja sellega seotud õigus vabadusele, mis on sätestatud harta artiklis 6, ning õigus era- ja perekonnaelu austamisele, mis on sätestatud harta artiklis 7. Lisaks sellele on harta artiklis 20 sätestatud õigus kõigi inimeste võrdsusele seaduse ees;

4. Euroopa sotsiaalharta artikkel 2 (muudetud Strasbourgis 3. mail 1996), millega kehtestatakse õigus headele ja õiglasele töötingimustele, õigus ohututele ja tervislikele töötingimustele (artikkel 3), õigus õiglasele töötasule (artikkel 4), õigus väärikale kohtlemisele tööl (artikkel 26);

5. Euroopa Kohtu seisukohad, mis on väljendatud otsustes Simap (C-303/98), Jaeger (C-151/02), Matzak (C-518/15), UX vs. Governo della Repubblica Italiana (C-658/18), UO ja Keszenleti Rendorsega (C-211/19), XR vs. Dopravni podnik hl.m. Prahy, akciová společnost (C-107/19), Dellas (C-14/04), Grigore (C-258/10), Vorel (C-437/05), C-241/99, C-437/05.

VI. Liidu õiguse sätete tõlgendamise põhjendus

Kaebaja leiab, et Euroopa Kohtu kohtupraktika toetab tema väidet, et aseprokuröride/prokuröride valveaeg tuleb lugeda tööajaks, nagu on sätestatud liikmesriigi õiguses.

Eespool öeldut arvestades esitab eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtule eelotsuse küsimused, mis on esitatud käesolevas eelotsusetaotluses [teisel ja kolmandal leheküljel].

Lisatud on toimiku koopiad [...].

Pula, 3. mai 2024.

[...]